

6 Alcătuieste câte un enunț:

- format din 6 cuvinte, printre care și opusul cuvântului „domestic”

- format din 7 cuvinte, printre care și opusul cuvântului „flămând”

- în care ultimul cuvânt să fie opusul cuvântului „luminoasă”

6 CUVINTE CU MAI MULTE ÎNȚELESURI

Un cuvânt poate avea mai multe sensuri / înțelesuri.

Exemple: **corn** (instrument de suflat) **corn** (de animal) **corn** (produs de panificație)

REȚINE!

1 Alege sensurile pe care le pot avea cuvintele:

lună { a) cer
b) astru
c) unitate de timp

leu { a) animal
b) unitate monetară
c) instrument

vașon { a) parte a trenului
b) unitate de măsură
c) mașină

broască { a) animal
b) fereastră
c) parte a ușii

2 Alcătuieste, pe caietul de teme, enunțuri din care să reiasă sensurile diferite ale cuvintelor:

■ port ■ mare ■ liliac ■ sare ■ coș ■ vin ■ poartă

3 Formulează întrebări pentru răspunsurile date:

—

— Pe lac pluteau o mulțime de nuferi albi.

—

— Maria purta niște pantofi de lac roșii.

—

— Bunicul a dat cu lac pe dulap.

• Cîinele a început să latre furios.

• Pe lingă stîină dă tîrcoale un lup flămînd.

6 Formează cuvinte după model:

MODEL

întors – neîntors

început – _____

împărțit – _____

înlocuit – _____

împădurit – _____

3

SCRIEREA CORECTĂ A CUVINTELOR CARE CONȚIN GRUPURI DE SUNETE (LITERE):

„ea”, „ia”, „oa”, „ie”, „ua”, uă”

1 Subliniază grupurile de sunete în cuvintele:

seară

moară

ziua

iarbă

miere

plouă

ploaie

pleacă

oaia

luam

ienupăr

nouă

2 Taie forma greșită:

greșeală / greșală

soare / suare

așează / așază

lom / luăm

ouă / oo

steaia / steaua

3 Scrie cinci cuvinte care să conțină grupul „oa”. Alcătuieste enunțuri cu ele.

MODEL

ploaie → O ploaie mărunță și deasă cade neînterupt de două zile.

	→	_____
	→	_____
	→	_____
	→	_____
	→	_____

4 Completează cu „oa” sau „ua”.

j____că

r____de

pl____ie

stea____

d____rme

zi____

s____re

luci____să

c____lă

plo____

ro____

____se

REȚINE!

nea ↗ *zăpadă, omăt*EXEMPLU: Cad fulgi de *nea* pufoși.nea ↘ *nenea*EXEMPLU: *Nea* Vasile este vecinul meu.(nouă) **ne-a** + **acțiune**EXEMPLU: *Ne-a* oferit
ceea ce *ne* doream.

1 Găsește și tu alte exemple:

ne-a cântat

ne-a _____

ne-a _____

ne-a _____

ne-a _____

ne-a _____

2 Alcătuește enunțuri cu două dintre exemplele găsite de tine la exercițiul anterior.

3 Subliniază „nea” sau „ne-a” în enunțurile de mai jos și explică oral scrierea lor:

- Fulgii de *nea* sunt mari și pufoși. • *Nea* Costache este vecin cu bunicul meu.
- Nu *ne-a* plăcut filmul vizionat. • *Ne-a* citit povestea preferată. • Mergem în vizită la *nea* Nelu. • Doamna învățătoare *ne-a* povestit despre modalitățile de protejare a mediului.
- Pământul doarme sub pătura groasă de *nea*.

4 Completează propozițiile cu „nea” sau „ne-a”:

- _____ Gigi are doi miei ca de _____.
- Bunica _____ adus fructe proaspete din livadă.
- _____ Ion _____ chemat pe deal, la cules.
- Profesorul _____ cerut să fim atenți la explicații.
- Albă-ca-Zăpada avea fața albă ca de _____.
- Florile din grădina lui _____ Vasile miros îmbietor.

5 Lucrează după model:

ne aduce – ne-a adus

ne răspunde – _____

ne cere – _____

ne ascultă – _____

ne întreabă – _____

ne ajută – _____

6 Alcătuește două enunțuri în care să folosești ambele forme: „nea” și „ne-a”.

MODEL*Ne-a* ajutat să facem bulgări de *nea*.

REȚINE!

- În cuvintele „**nu-l**” și „**nu-i**” cratima ține locul literei „l”.
- **EXEMPLE:** Nu îl cunosc. Nu îi înțeleg.
Nu-l cunosc. **Nu-i** înțeleg.

1 Citește enunțurile și răspunde la întrebările dintre paranteze, conform modelului.

MODEL

Pe Andrei nu îl întâlnesc niciodată în drumul meu.
 Pe Andrei **nu-l** întâlnesc niciodată în drumul meu.

- El nu îi cunoaște pe noii săi colegi.

- Eu nu îl supăr niciodată pe bunicul.

- Învățătoarea nu îi duce astăzi pe elevi la teatru.

2 Completează proverbele folosind cuvintele „nu-l” sau „nu-i”.

- Capul plecat, sabia _____ taie. ■ Când pisica _____ acasă, șoarecii joacă pe masă. ■ Ce ție nu îți place, altuia _____ face. ■ Ce ai în mână _____ minciună.
- Până nu dai cu capul de pragul de sus, _____ vezi pe cel de jos.

3 Schimbă propozițiile afirmative în propoziții negative, folosind „nu-l” sau „nu-i”.

MODEL

Eu îl cunosc foarte bine.
 Eu **nu-l** cunosc foarte bine.

- Mama îi aude pe frații mei.

- Copilul îi duce flori mamei.

- Anca îl vede pe prietenul ei.

- Câinele îl recunoaște pe stăpânul său.

c) Ioana este prietena mea cea mai bună. Suntem foarte apropiate încă din clasa I. Ea este foarte generoasă, mereu atentă la ceilalți, o prietenă devotată. Este pasionată de animale și de sport. Practică gimnastica de câțiva ani. Ioana este înaltă și are trupul zvelt. Este o sportivă de succes.

d) Ca formă este pătrată, deseori e colorată. Nu e var și nu e ghips, dar e bună pentru scris.

2 Realizează și tu scurte descrieri pe următoarele teme:

chipul mamei

cel mai frumos loc pe care l-ai vizitat

C. TEXTUL ÎN VERSURI

Să ne amintim!

Textul în versuri se numește **poezie**. Autorul poeziei este **poetul**. Un rând al unei poezii se numește **vers**, iar mai multe versuri grupate formează o **strofă**. Cuvintele de la sfârșitul versurilor **rimează**.

Citește cu atenție poezia:

Primăvara (fragment) de Vasile Alecsandri

A trecut iarna geroasă,
Câmpul iată-l înverzit,
Rândunica cea voioasă
La noi iarăși a sosit!

Cântă cucu-n dumbrăvioară
Pe copacul înflorit,
Salutare, primăvară,
Timp frumos, bine-ai venit!

1 Completează enunțurile:

- Titlul poeziei este _____ .
- Autorul se numește _____ .
- O strofă are _____ versuri.

Să ne aducem aminte!

Afișul este un text nonliterar/informativ prin care se aduce la cunoștință publicului un eveniment.

Afișul trebuie astfel construit încât să atragă atenția. Informațiile de pe afiș trebuie să fie ușor de citit și să conțină date esențiale legate de eveniment: *numele evenimentului, data, ora și locul de desfășurare.*

1 Observă afișele de mai jos și rezolvă sarcinile cerute.

Asociația „BE COOL”

organizează la Bușteni:

*Voluntari
din Anglia*

**Tabăra de
limba engleză**

în perioada 11-17 august

**Vino să ne distrăm
împreună!**

Pentru mai multe informații
sunați la 0710 234 XXX!

● Marchează cu „x” casetele corespunzătoare informațiilor pe care le-ai aflat din afiș.

- ☐ locul desfășurării
☐ perioada
☐ programul zilnic din tabără
☐ numele organizatorului
☐ perioada de înscriere

● Ce trebuie făcut pentru a afla mai multe informații?

Elevii clasei a III-a

de la Școala nr. 10 Sibiu

organizează:

Spectacolul caritabil

**„De Crăciun,
să fim mai buni!”**

în data de 22 decembrie, ora
17⁰⁰, în sala de festivități a școlii

**Ți-am pregătit
multe surprize!**

*Banii strânși vor fi donați
copiilor și persoanelor
vârstnice aflate în
dificultate.*

● Completează:

■ Cine organizează evenimentul?

■ Despre ce eveniment este vorba?

■ Care este scopul acestuia?

■ Când și unde va avea loc spectacolul?

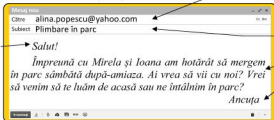

G. E-MAILUL

1 Observă e-mailul de mai jos și părțile lui componente.

adresa

formula de
adresare

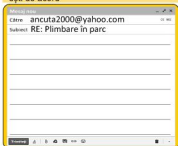
subiectul
mesajului

mesajul

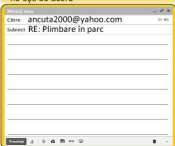
semnătura

Răspunde la e-mailul primit:

• ești de acord

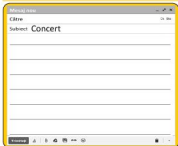

• nu ești de acord

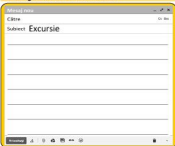

2 Scrie și tu e-mailuri în care:

• inviți un coleg la un concert în aer liber

• anunți un coleg care a lipsit de la școală de organizarea unei excursii

3 Creează și tu o adresă de e-mail (roagă-ți părinții să te ajute) și comunică astfel cu colegii și chiar cu doamna învățătoare. Site-uri: yahoo.com , gmail.com .

VI

PĂRȚILE DE VORBIRE

1 CUVÂNTUL – PARTE DE VORBIRE

REȚINE!

Oamenii folosesc **cuvintele** pentru a **comunica** între ei. Ei nu utilizează cuvinte izolate, ci le leagă între ele prin înțeles, formând propoziții. Cuvintele devin elemente ale vorbirii, deci sunt **părți de vorbire**.

1 Adaugă câte trei cuvinte care:

- denumesc: *ființe*: elev, _____
lucruri: bancă, _____
fenomene ale naturii: ploaie, _____
stări sufletești: bucurie, _____
- arată *însușiri*: curios, _____
- exprimă *acțiuni*: a citi, _____
- țin *locul numelor*: eu, _____
- arată un *număr*: trei, _____

2 Așază cuvintele următoare în tabel în funcție de ceea ce denumesc:

voi desena, curat, a tăia, elefant, zece, noi, ei, vânt, interesantă, caiet, povestește, douăzeci și șapte, galben, se plimba, ea, patru, mâini, doisprezece, bun, mânie, șase, alerg, voi, lungă.

ființe, lucruri, fenomene ale naturii, stări sufletești	însușiri	acțiuni	numere	cuvinte care țin locul numelor

8 Subliniază și analizează substantivele din textul dat, precizând felul și numărul lor:

„A fost odată o insulă oarecare în mare, ai cărei unici locuitori erau un bătrân, pe nume Prospero, și fiica lui, Miranda, o foarte frumoasă copilă. Se hrăneau cu fructe proaspete și rădăcini fragede și beau apă din râurile limpezi.”

(după *Furtuna*, de William Shakespeare)

Genul substantivelor

REȚINE!

Substantivele pot fi la genul **masculin**, **feminin** sau **neutr**.

Genul substantivelor se află prin numărare:

- un, doi → **genul masculin** (exemplu: **un** profesor, **doi** profesori)
- o, două → **genul feminin** (exemplu: **o** carte, **două** cărți)
- un, două → **genul neutru** (exemplu: **un** ghiozdan, **două** ghiozdane)

1 Stabilește genul fiecărui substantiv și scrie-l în rubrica potrivită:

carte, elevă, tablou, recreație, măr, pepene, urs, castel,
pădure, trandafir, drum, bărbat, pisoi, lălea, dulap

genul masculin

genul feminin

genul neutru

În fiecare rubrică adaugă și tu câte două substantive potrivite.

2 Stabilește valoarea de adevăr a propozițiilor:

- ☐ Substantivul „caiet” are genul masculin.
- ☐ Substantivul „stilou” are genul neutru.
- ☐ Substantivul „pantofi” are genul neutru.
- ☐ În șirul următor sunt numai substantive de genul feminin: *păpușă, ascuțitoare, clădire*.
- ☐ Substantivele „cameră” și „încăpere” au înțeles asemănător și același gen.

7 Găsește adjectivele cu sens opus:

interesant ≠ _____ cuminte ≠ _____ leneș ≠ _____
întunecos ≠ _____ viteaz ≠ _____ înalt ≠ _____

8 Găsește adjective cu sens asemănător pentru:

harnic = _____ plăpând = _____
curajos = _____ bucuros = _____
senin = _____ ascultător = _____

9 Transformă substantivele următoare în adjective:

frumusețe – frumos frig – _____
bunătate – _____ inteligentă – _____
tristețe – _____ curiozitate – _____
aur – _____ lumină – _____
argint – _____ neatenție – _____
supărare – _____ luciu – _____

10 Completează enunțurile cu adjectivul potrivit:

Doar stelele luminează în noaptea _____ .
Un vânt _____ spulberă frunzele _____ .
Soarele _____ al primăverii luminează crângul _____ .
Copiii _____ citesc cărți _____ .

- rece
- blând
- studiosi
- adâncă
- ruginii
- înverzit
- interesante

4

LEGĂTURA ADJECTIVULUI CU SUBSTANTIVUL

REȚINE!

Legătura adjectivului cu substantivul se numește **acord**.
Altfel spus, adjectivul **se acordă** cu substantivul în număr și gen (*are același număr și același gen ca substantivul a cărui însușire o exprimă*).

1 Treceți substantivele însoțite de adjective:

• de la singular la plural	• de la plural la singular
tei înflorit – _____	drumuri abrupte – _____
băiat conștiincios – _____	munți împădușiți – _____
fruct copt – _____	ape cristaline – _____

REȚINE!

Pronumele personal este partea de vorbire care ține locul unei persoane:

	persoana I	persoana a II-a	persoana a III-a
număr singular	eu	tu	el, ea
număr plural	noi	voi	ei, ele

1 Subliniază pronumele personal din enunțurile de mai jos.

- Noi lucrăm cu mult spor. • El și Maria sunt cei mai buni prieteni ai mei. • Ce vrei tu?
- Eu sunt mereu atent la explicațiile doamnei învățătoare. • Ele nu respectă indicațiile.
- Unde locuiți voi?

2 Cine face acțiunile?

el/ea	scrie, arată, muncește, va pleca		am adus, vizionez, pregătesc, voi citi
	ați pictat, alergați, veți urmări, vă jucați		vizităm, vom aduce, merseserăm, cântam
	culegeai, ascultă, vei spăla, te joci		au ales, vor veni, dorm, discutau

3 Înlocuiește substantivele subliniate cu pronumele potrivite:

- Marian are o bicicletă nouă. (el)
Anca iese în parc cu prietenele ei. ()
Copiii sunt bucuroși că pleacă în excursie. ()
 Le-am invitat pe Irina, Claudia și Oana. ()
 Vreau să joc fotbal cu Tudor și David. ()
Irina, Marin și Adrian sunt colegii mei. ()

4 Trece pronumele personal de la singular la plural. Fă modificările ca în model.

El se pregătește de culcare. → Ei se pregătesc de culcare.

Eu înot în fiecare după-amiază. → _____

Tu împlinești 10 ani. → _____

El va rezolva cu ușurință exercițiul. → _____

Ea era atentă la toate detaliile. → _____

5 Înlocuiește pronumele personal cu substantivele potrivite:

Ele discută despre problemele lor. → _____

M-am supărat pe ei. → _____

El i-a adus moșului multe bogății. → _____

Ea nu dorea acest lucru. → _____

Numărul verbului

Numărul verbului se află după autorul acțiunii exprimate de verb.
Dacă acțiunea este făcută de:

- eu, tu, el, ea → verbul este la **numărul singular**
- noi, voi, ei, ele → verbul este la **numărul plural**

REȚINE!

1 Scrie la ce număr se află verbele subliniate din enunțurile:

Noi am rezolvat exercițiul foarte repede. → numărul _____

Ana va participa la o competiție sportivă. → numărul _____

Ai citit povestea recomandată de doamna învățătoare? → numărul _____

Ina, Mircea și Diana aleargă veseli prin parcul înverzit. → numărul _____

2 Transformă verbele, astfel încât:

• acțiunea să fie la numărul plural

conduc _____

culegi _____

construiește _____

a pictat _____

• acțiunea să fie la numărul singular

privim _____

socoteau _____

calculați _____

vom primi _____

3 Completează enunțurile cu verbe potrivite:

• _____ carte, _____ parte. • Leneșul mai mult _____, scumpul mai mult _____. • Ulciorul nu _____ de multe ori la apă. • Florile din grădina _____ sub razele soarelui. • Voi _____ cu trenul de la București. • Colegii mei _____ gălăgie mare în pauze. • Eu _____ metoda grafică de rezolvare a problemelor.

4 Rescrie enunțurile, astfel încât verbele să aibă forma cerută. Fă toate modificările necesare.

MODEL

Copiii ies la joacă dis-de-dimineață
(numărul singular) → Copilul iese la joacă dis-de-dimineață.

■ Noi o ajutăm pe mama la curățenie. (numărul singular) → _____

■ Povestea este deosebit de interesantă. (numărul plural) → _____